

Goeden avond, vrienden,

Wij zullen ook deze avond een beschouwing houden, die betrekking houdt met de esoterie.

Nu is esoterie hogere wetenschap, bestemd voor ingewijden. Onder u zullen er ongetwijfeld zijn, die zeggen: "Maar wij zijn nog niet ingewijd....". Maak u maar geen zorgen. Ik zal vandaag proberen bepaalde dingen voor u te omschrijven. Hierbij zal ik voor hen, die kunnen begrijpen, bepaalde dingen kenbaar maken, die voor anderen alleen aan te voelen zijn.

Ik heb daarvoor een paar dingen gekozen, die de mens zelf onmiddellijk aangaan. Hetgeen ik vertel is symbolisch. Ook zal ik proberen aan elk symbool een duidelijke, zij het aan de oppervlakte blijvende, verklaring toe te voegen. Het beste lijkt mij wel, de vorm van een beschrijving te kiezen.

Er is een duistere grot, en daarin leeft een vonk, een enkele vlam, zorgvuldig gevoed door de krachten, die in de grot leven. Deze vonk is het enige licht daar, het enige, dat daar het leven mogelijk maakt.

Die grot is hoog, ontzettend hoog. Wanneer je omhoog kijkt, verliest de zoldering zich in de duisternis. Voor wie daar leeft, lijkt het wel of deze grot de hele wereld is.

Maar op een dag begon er iets te roeren in het vuur. De vonk begon te klimmen, te branden en te laaien. De vlam klom op. Sterker en sterker piekte zij omhoog naar het dak, dat nog in duisternis verborgen was.

Degenen die rond het vuur zaten, schrokken zeer. Zij meenden: "Zonder demon kan dit niet zijn...", en vielen roerloos op hun aangezicht.

De vlam klom verder. Een grote, stralende slang was het geworden. Een slang van gevlochten licht, in vele kleuren, als blauw en goud, die in jachtend stijgen omhoog kronkelde; soms weer krimpende tot een vonk, dan weer oplaaiende, feller en feller. Tot eindelijk de vlam met een ontzettende slag de zoldering beroerde.

De rotsen brokkelden weg en de aarde verteerde. Het daglicht viel in de grot. Maar het vuur steeg verder. Stijgende beroerde het nu de hemel. Aan de hemel nu, openbaarde het zich als een nieuwe zon. Een zon, die wortelde in de aarde, in het ingewand van de aarde, waar duistere schepsels van het ogenblik hun kort en droevig bestaan voerden.

Maar het licht, dat steeg, bracht ook licht in deze duisternis, bracht de kennis van een nieuwe wereld. Ver boven alle wereld die deze wezens konden begrijpen echter, zetelde het licht zelf: zon, en toch wortelende in de kern van de aarde tegelijk.

U vraagt zich misschien af, wat dit eigenlijk betekent. De grot is de mens. Uzelf. In u is de bron van kracht en ergens diep in uw wezen zit het vreemde orgaan, dat aan alle omgeving steeds weer krachten, energieën onttrekt. Een orgaan dat zich voedt met al wat de omgeving maar aan Godgeschapen levensenergieën toevoert.

In u blijft het duister. Het levensvuur ligt in u besloten en kan niet tot uiting komen. Wanneer echter het vuur wordt gevoed door u en de vlam steeds verder kan stijgen, wordt ook steeds meer en meer van uw leven u geopenbaard.

Toch blijft die eigen wereld, al is zij ook onthuld, nog besloten en klein. Zelfs daarin kunt gij uzelf niet altijd een weg vinden, want soms openbaart het licht u iets, waarvan gij zegt: "Nee, dat wil ik nog niet zien...."

Toch, of gij wilt of niet, de vlam van het leven klimt voort. Telkenmale laait zij hoger op, tot de kracht als een vurige slang geheel uw wezen gaat doortintelen, ja, uiteindelijk ook de kern van uw denken, de hersenen zelf beroert. Dan leef je een ogenblik temidden van een vreemde glans in hoge spanning. Dan lijkt het net of de hele wereld in elkaar stort.

Wanneer de levenskracht zich heeft geopenbaard door heel je wezen, wanneer je de verborgenheden in de grot van je eigen bestaan kent, is dit je echter niet meer voldoende. Je wilt ontsnappen uit die grot, omhoog stijgen naar een andere, nieuwe wereld, die groter mogelijkheid, groter zekerheid kent, nieuwe beleving brengt, en nieuw licht.

De levenskracht in jezelf geboren, de levenskracht, die bron is van geestelijk en stoffelijk bestaan tegelijk, heeft zich door heel uw wezen omhoog geworsteld en doorbreekt eindelijk ook uw beperkt bewustzijn van de wereld. Het is, als wordt u de schedel doorboord. Een vlijmende pijn,

een verblindend licht. Je weet niet meer of je ziet of niet ziet, of je hoort of niet hoort. Er volgt een tijd van grote verwarring. Maar wanneer ook de tijd van rust komt, ligt er een geheel nieuwe wereld voor je open.

Voor elke mens komt er een ogenblik dat hij uit de duisternis der grotten van het leven breekt en zich een nieuwe weg, een nieuwe bezigheid zoekt, zoekt naar meer mogelijkheden. Voor velen is dit het ogenblik dat de mens op aarde de dood noemt. Maar voor de bewuste komt het eerder. Want denk niet, dat wanneer 't innerlijk vuur breekt door de beperkingen van de stof, en nieuwe werelden en nieuw bewustzijn geeft, de stofwereld niet meer voor u kan bestaan. Onze grot blijft lang voor ons bestaan. Lang nog is zij een voornaam deel van onze wereld.

De bewuste, de ingewijde, kent de fasen van bestaan, die liggen tussen dood en leven. Hij kent dood en leven gelijk. Hij weet, dat de dood slechts een andere wijze van leven is, als een andere wereld, een tweede aarde. Maar, zich geheel van die nieuwe wereld en werkelijkheid bewust, grijpt hij naar het duister, naar beneden. Want hij leefde niet alleen in die grot. In die grot leeft de mensheid, waarvan hij deel was. De grot de stof omvat heel de wereld die werd gekend. En licht en kracht brengen is de taak van een ieder die los kon komen uit de sombere benauwing van stofgebonden bestaan en die de geestelijke waarheid heeft ontdekt.

Maar zelfs dan gaat het leven verder. Nauwelijks heb je een nieuwe wereld gevonden en haar leven en licht leren aanvaarden, of de begrenzing wordt reeds weer duidelijk. Het licht dat in je is, drijft je verder. Altijd verder, als een vurige slang, die stijgende uit de diepten der materie, uiteindelijk de wereld beroert van de meest zuivere geest.

Zij groeit, die slang. Een boom lijkt zij misschien, een levensboom. Want alle leven wortelt in de materie. Materie is de bron van het weten. Materie heeft de mens geleerd wie hij is, hoever zijn wezen reikt. Materie maakt het hem mogelijk te zoeken naar het antwoord op de vraag: Wat ben ik?

Ga je geestelijk groeien, dan zijn er 1000 mogelijkheden. Vandaar dat wij zeggen: de bewuste is als een boom op een zonnige middag. In zijn schaduw bergt hij veel leven dat anders ten gronde zou gaan. Zijn gedachten zijn als takken, die zich uitstrekken en het dak vormen van een kleine wereld, waarin veel leeft, dat zou sterven in het felle licht van de zon. Als een boom reikt hij met zijn top naar de wolken, maar hij zetelt met zijn wortels in de aarde.

Denk nu niet dat dit alleen maar een poëtisch voorbeeld is. Integendeel. Degene die bewust is, stijgt zozeer, dat hij uiteindelijk een verbinding vormt tussen de hoogste hemelen en de aarde. Maar wie niet bewust is, kan zich vaak voor de schokken van een al te felle bewustwording hoeden, als een ingewijde zijn leraar en meester is. Men dient namelijk te weten dat het licht van de geest vaak haast dodelijk is, vooral als het niet getemperd is. Maar in de juiste mate beleefd, wordt het tot een nieuwe en hoge bewustwording.

Wij moeten ons niet te veel voorstellen van een losbreken uit onze eigen wereld zonder meer. Er was eens een goudvis die leefde in een ronde, gouden kom. Voortdurend zwom zij in het rond, staarde naar de wereld buiten en verzuchtte: "Wanneer zal ik eindelijk mijn gevangenis verlaten?" Op een dag hoorde het "Noodlot" die verzuchting. De kom brak en heel de begeerde andere wereld lag open voor de goudvis. Maar zij kon haar niet beleven. Want daar ontbrak haar het water, en water was voor haar een levensbehoefte. Als deze vis nu alleen tevreden was geweest met waar te nemen, hoeveel zou zij niet gehoord, gezien en geweten hebben? Hoe groot zou haar bewustzijn niet geworden zijn! Maar voortijdig wilde zij zelf in die andere wereld treden. De vervulling van haar wens betekende voor haar tevens een uitblussing van haar licht, een sterven.

Menige mens, menige geest, is als deze vis. Zwemmend in de beperking van de eigen wereld, zoeken zij uit te reiken naar andere werelden, ander bewustzijn, ander weten.

Zo iemand vlecht zich een beeld over hoe het wel zou zijn, wanneer alle geestelijke krachten nu de zijne zouden zijn. Men denkt dan begerig na over de mogelijkheden van een weten dat tijd en ruimte overbrugt en eeuwige waarheden onthult. Zo iemand droomt altijd maar weer, denkt altijd maar weer na, over alles wat er buiten zijn bereik ligt. Hij begrijpt niet dat in een heel hoge wereld zijn "IK" nog niet bewust kan leven. Tussen die vis in het water en de mens, die leeft in de lucht, liggen vele trappen van ontwikkeling. Tussen de geestelijk bewuste en degene die voor het eerst begint enig geestelijk bewustzijn te ontplooiën, ligt een even groot verschil.

Vele trappen van ontwikkeling zal men moeten bestijgen, voor men in staat is de grote geestelijke wereld, die men al snel aanvoelt, ook werkelijk te beleven. En zeker vraagt het vele fasen van ontwikkeling voor men in staat is zich, zonder gevaar of schade, daarin te bewegen, daarin te leven, daar vrij te zijn. Wie te vroeg hiernaar grijpt, wordt het voortgaan tot een dood, een terugval, tot grotere beslotenheid dan men kende. Maar wie deze grote werelden te aanschouwen weet, zal, trap na trap stijgende, ervaringen met zich meedragen, en zo zich een steeds groter bewustzijn scheppen.

Er bestaat een kleine verhandeling, die werd geschreven rond het jaar 1790. Hierin beschrijft een ingewijde ogenblikken van zijn eigen dood. Hierbij maakt hij een paar opmerkingen, die voor u ongetwijfeld interessant en belangrijk zijn.

" Toen ik voelde dat de Doodsengel mij naderde, bereidde ik mij voor om te sterven. Maar mijn wereld veranderde niet. Slechts het vuur, dat mij kwelde " (- hij stierf op de brandstapel -) " werd mij tot een verkoeling. Achter het vuur lagen grazige weiden vol bloemen. Toen ik echter door het vuur deze wereld in wou gaan, zei de Dood tegen mij: "Deze wereld voor de uwe, of voor u het deelgenootschap in het vuur van de lichtende vlam, die altijd verder gaat". Ik heb toen gekozen, en meende, dat ik verheven zou worden boven allen. Maar ziet, ik ben teruggekeerd. Dit, mijn handschrift, is het bewijs, dat ik mens ben gebleven. Toch ligt dit mens-zijn hoger dan de vrije, zonnige wereld, die door de vlam mij toelachte...."

Men moet de betekenis en inhoud hiervan goed verstaan. Het geldt ook voor u. In sommige gevallen zou je het leven prijs willen geven om daardoor iets dat meer harmonisch is, schoner en verhevener, te kunnen bezitten. Maar zelfs indien u uw ideaal bereikt, is het lang niet zo zeker dat u daarbij werkelijk iets gewint.

Het is een grote kunst, zo zegt men wel, iets te gewinnen dat een ogenblik van ware vrede geeft. Maar het is een kunst voortdurend zo te leven, dat het leven zelf een voortgaande en vreugdige bewustwording blijft.

Nu ga ik een paar spreuken lenen bij een vriend, die deze rubriek vaak voor u heeft verzorgd.

Als de chrysantheem bloeit, looft een ieder haar schoonheid, maar zij is een chrysantheem en blijft dat, ook als zij zelfs nog geen knop heeft gedragen en haar schoonheid nog verborgen blijft.

Elk mens is een bewuste geest, ook als het bewustzijn van die geest nog niet tot uiting is gekomen. Haar schoonheid van bewuste geest, ook al is haar wezen nog niet bewust geopenbaard, is en blijft altijd aanwezig.

Wie zich op schoonheid beroemt, die hij niet bezit, is belachelijk. Wie zich terecht op zijn schoonheid beroemt, wekt afgunst.

Doch wie schoon is, omdat het leven zelf schoonheid is, vindt zijn beeld weerkaatst in het Al.

Het is geen kunst om te zeggen: ik wil beter zijn dan ik ben. Het is geen kunst jezelf geestelijk mooi te maken met behulp van allerhand onware kunstmiddelen. De grootste schoonheid is die, die werkelijk blijvend is: dat is de schoonheid die wordt geboren uit het leven zelf.

Het heeft geen nut je af te vragen: hoe word ik goed, hoe kan ik beter zijn, of mij beter voordoen? Je moet je alleen afvragen: hoe kan ik zo goed mogelijk mijzelf zijn? Jezelf zijn is een grote kunst. Want wie geheel en waar zichzelf is, noch minder, noch meer, is één met het Al. Dit Al zijt gij en meer, in u leeft het Al en meer! Zo wees uzelf en ken de kracht die AL is.

U denkt misschien aparte mensen te zijn, aparte wezens, maar in feite, al wat u aanschouwt, leeft in u. Al wat u kent en kunt kennen, al wat u aanvaardt en verwerpt, is deel van u, niet van een ander. Begrijp, dat het onrecht van de wereld, het onrecht is uit uzelf. En het geluk, dat u geschapen werd, het recht van uw eigen wezen, dat voor u verwerkelijkt wordt.

Begrijp het, en u zult weten: in alle dingen leef ik, en levend in alle dingen zal ik kunnen aanvaarden het deelgenootschap van het grote Al, het Kosmisch Zijn.

De jonge magiër daalt naar de afgrond, en strijdt met de Zwarte Draak.

De rijpere magiër stijgt ten hemel en eet met de Witte Draak.

Maar hij, die bereikt heeft, daalt noch stijgt.

Hij IS.

Wanneer de mens zijn bewustwording begint, gaat hij allereerst 't kwaad opzoeken. Het kwaad is hem het allereerst kenbaar. Rond zich ziet hij demonische dreigingen, het duivelse. Hij probeert het te overwinnen, overwint het misschien. Daarna keert hij tot zijn eigen wereld terug. Maar zelfs de overwinning betekent weinig voor hem. Dan meent hij: "Nu moet ik het goede zoeken". Hij stijgt omhoog, hij zoekt het in de hoogste sferen. Hij ontruikt zich aan eigen wereld en bestaan en gaat gezamenlijk met de lichte krachten op tot nieuw beschouwen, tot nieuw beleven. Tot hij ontdekt dat ook dit hem niet waarheid is, niet zijn wezen.

Dan pas is hij zichzelf.

Hier ligt dezelfde wijsheid in als in de vorige spreuk. Je kunt niet zoeken in het diepste duister, of in het hoogste licht. Je kunt slechts zoeken in je eigen wezen. Wie niet in zijn eigen wezen de openbaring van God vindt, kan ze nergens anders ontdekken.

Nu voel ik mij toch geneigd een klein leerdicht aan te halen, dat uit een groep van esoterici stamt:

Ik ben aarde en ik ken de aarde.

Ik ben water en besef niet, waar ik vloeï.

Ik ben vuur, en weet niet wat ik verslind.

Ik ben lucht, en weet niet, hoe ik stroom.

Doch uit mij zijn geboren

de aarde en het vuur, het water en de lucht.

Dit leerdichtje verdeelt de mensheid in verschillende klassen. Vreemd genoeg zet men hier het vuur onmiddellijk naast de lucht. De indeling is dan ook niet helemaal zoals gebruikelijk is.

Stel u nu eens voor, dat u geboren wordt als aarde. Aarde staat voor materie. Materie draagt een zekere onbewegelijkheid in zich. Het bewustzijn is klein en nauw, houdt zich aan vast omschreven wetten, kent geen werkelijke vrijheid.

Dan water. In het water wordt men door inwijding tot iemand, die eigen besluiten mag nemen, eigen wegen mag zoeken, zelf de verantwoording moet dragen, zij het alleen voor zichzelf.

Heeft hij dit bereikt, dan meent hij reeds veel te zijn, maar dan gaat hij over tot het vuur. Nu is vuur een vernietigende kracht. Het reinigt ons, ondanks onze vrijheid van wil, van al wat niet past in ons wezen, ons bestaan. Pas wanneer ook dit gebeurd is, kennen wij de lucht.

Lucht is het element dat de drie andere elementen omgeeft, van alle drie deel uitmaakt. De lucht wordt hier echter omschreven als de wind. Het vreemde hiervan is, dat alle genoemde waarden elementen zijn, en dus beperkt. De wind echter is geen element. Het is een beweging van de atmosferen. Hiermee heeft men een grote wijsheid uitgedrukt. Wie de gang van de bewustwording heeft volbracht, wordt tot een beweging van de kosmos. Men is dus niet meer een vaststaand deel. Vandaar waarschijnlijk ook, dat in het oosten werd gezegd: Wie Al heeft bereikt en de troon der Goden heeft betreden, wordt tot een gedachte van de Algeest, niets meer. Of: Atman uit Brahman geboren, Brahman in Atman geopenbaard.

Wanneer je dus tot je werkelijke bestemming komt, is dit volgens de esoterische geheimleer niet een openbaring, of beheersing; het is veeleer een verandering van je wezen. Men wordt een gedachte van de Algeest.

Maar wat is dan een gedachte? Men zegt: de gedachte is een vliedende kracht van de bewustwording. M.a.w.: degene, die de hoogste bewustwording heeft bereikt, wordt tot wezen en bewustzijn van anderen. Hij doortrekt en beroert deze anderen en brengt hen zo tot dezelfde bewustwording die hij heeft ondergaan.

Nog een korte beschrijving:

Er was eens een grote stad met duizenden inwoners. Beheerst door een koningin werkten zij, bouwden hun voorraadschuren. Een deel van de bevolking nu, vloog dag na dag uit en zweefde ver weg, omdat er wezens waren, die een zoete drank schonken aan allen die daar om kwamen.

Deze stad nu, was een bijenkorf. De bijen puurden de nectar die de bloemen gaven. Wat was nu eigenlijk de werkelijke betekenis van hun streven? Geen onder hen wist het. Tot één van hen, dansend, alsof ze dronken geworden was van de volheid van zon en wind, het volgende vertelde: "Ik kwam tot een bloem, en zie, de bloem was één met mij. Zij zei mij: "Zonder u kan ik niet leven". Ik antwoordde: "Zonder u kan ik niet bestaan".

Zo ontdekte zij één te zijn met de bloem. Zo voedt de bij zichzelf en leeft uit de aarde. De andere bijen hebben gelachen en de volgende dag was er één dode bij bij het vlieggat. Want bijen aanvaarden geen waarheid. Zij erkennen alleen eigen volk en eigen gewoonten.

Laat ons dit in het menselijke omzetten. Wanneer één onder u zegt: "Mensen, jullie kunnen niet alleen bestaan, zonder dieren en planten ben je niets waard", dan lacht de hele mensheid erom.

Wanneer een mens zou zeggen: "Ik eet de vrucht, zo ben ik door de vrucht één met de boom, en door de boom één met de aarde", dan komt hij in een gekkenhuis terecht. Toch spreekt hij de waarheid.

In de bijenkorf was echter nog een tweede bij. Deze zei niets. Maar wetende, dat die andere bij gelijk had gehad, vloog zij tot de bloemen en beschouwde deze als deel van eigen wezen. En geen bracht zo'n rijke oogst binnen aan stuifmeel en nectar, dan juist deze bij. Zo leefde zij geëerd tot de winter haar verzwakte en zij wist te moeten sterven. Toen pas fluisterde zij tot de andere bijen: "Wie van de aarde vruchtbaarheid verlangt, moet zichzelf aan de aarde geven. Wil men, dat de bloem nectar schenkt, dan moet men ook de bloem helpen haar levensdoel te vervullen."

Zo is het ook voor u. U kunt wel denken, dat de wereld voor u is geschapen en bestaat, maar als u zo denkt, verloochent u de grote kracht van de Natuur. Wie echter juist denkt, openbare dit niet aan de wereld, doch pure uit de wereld het goede, dat de aarde hem geeft. Men zal je om de rijke oogst eren. Maar ook voor u komt het ogenblik, dat u weet: "Met deze wereld heb ik afgedaan...." Dan streef je niet meer. Je leeft misschien nog wel, en dan spreek je de waarheid, die je kent. Denkt de wereld dan dat je dwaas bent, dan hindert dat niet meer.

Als je de ware wijsheid bezit, dan spreek je daar niet over met de gewone mens. En slechts hem die inwijding zoekt, fluister je iets toe van je geheim, dat je slechts geheel aan ingewijden kunt openbaren.

Hoe hoger je stijgt, hoe meer je metterdaad je bewustzijn uitdraagt aan anderen. Op den duur echter maakt het bewustzijn het moeilijk nog in de vorm van "mens" een taak onder de mensen te vervullen. Deze verlichten gaan dan op in het licht, en keren zij al terug onder de mensen, om deze te verlichten, dan kunnen zij voor zich geen leed meer erkennen, doch slechts lijden om anderen, die nog geen bewustzijn bezitten.

De ingewijde zal weten, wat ik u allen hiermee heb gezegd. De zoeker zal het misschien vermoeden. In ieder geval: ik heb u wijsheid genoeg gegeven, en geef u over aan de volgende spreker.

Goeden avond.

.....

Tenslotte nog een bladvulling uit de verzameling sprookjes en spreuken van de Orde Der Verdraagzamen.

Dat is wat ú denkt

Er was eens een klein meisje, dat over ging, bij de hemelpoort kwam en werd binnen gelaten. Kort daarop kwam ze terug, want op aarde waren er mensen die erg veel verdriet over haar hadden. Ze openbaarde zich daar, manifesteerde zich en vertelde, dat ze het heel erg goed had, want ze was de hele dag in een heel grote speeltuin.

Er zat daar een oude - laten we zeggen ietwat verzuurde - man met zijn eigen beeld over hemel en die vond dat belachelijk. Toen hij dan aan de hemelpoort kwam, nadat hij zelf was overgegaan, werd hij afgewezen. Hij moest naar een lagere sfeer. Aarzelend ging hij de lage donkere deur door en stond midden in een grote speeltuin, vol van gegier en vol van lawaai. Iets verschikkelijk voor die man. En wie zag hij daar spelen? Het kleine meisje! Hij ging naar haar toe en zei:

Orde der Verdraagzamen

"Meisje, je zei dat je in de hemel was, maar je bent in de hel!"

Toen lachte dat meisje en zei: "Dat is wat ú denkt!"

En daarin ligt eigenlijk de hele zin van de hemel en voor alles, wat er bij te pas komt.